කාණ්ඩය	දේශනා පාළිය	පරමාර්ථ ධර්මයන්	සවිභත්තික/අවිභත්තික	
			සවිභත්තික	අවිභත්තික
ඵස්සාදි පඤ්චකය	1. ඵස්සො හොති	ඵස්සය		
	2. වෙදනා හොති	වේදනා		
	3. සඤ්ඤා හොති	සඤ්ඤාව		
	4. චෙතනා හොති	චේතනාව		
	5. චිත්තං හොති	චිත්තය		
ධ්‍යානාංග පස	6. විතක්කො හොති	විතර්කය		
	7. විචාරො හොති	විචාරය		
	8. පීති හොති	ප්‍රීතිය		
	9. සුඛං හොති	වේදනාව		
	10. චිත්තස්සෙකග්ගතා හොති	ඒකාග්‍රතාව		
ඉන්ද්‍රිය අට	11. සද්ධින්ද්‍රියං හොති	ශ්‍රද්ධාව		
	12. වීරියින්ද්‍රියං හොති	වීර්යය		
	13. සතින්ද්‍රියං හොති	සතිය		
	14. සමාධින්ද්‍රියං හොති	ඒකාග්‍රතාව		
	15. පඤ්ඤින්ද්‍රියං හොති	ප්‍රඥාව		
	16. මනින්ද්‍රියං හොති	ප්‍රථම මහා කුසල සිත		
	17. සොමනස්සින්ද්‍රියං හොති	වේදනාව		
	18. ජීවිතින්ද්‍රියං හොති	නාමජීවිතින්ද්‍රිය		
මාර්ගාංග පස	19. සම්මාදිට්ඨී හොති	ප්‍රඥාව		
	20. සම්මාසඞ්කප්පො හොති	විතර්කය		
	21. සම්මාවායාමො හොති	වීර්යය		
	22. සම්මාසති හොති	සතිය		
	23. සම්මාසමාධි හොති	ඒකාග්‍රතාව		
බල සත	24. සද්ධාබලං හොති	ශ්‍රද්ධාව		
	25. වීරියබලං හොති	වීර්යය		
	26. සතිබලං හොති	සතිය		
	27. සමාධිබලං හොති	ඒකාග්‍රතාව		
	28. පඤ්ඤාබලං හොති	ප්‍රඥාව		
	29. හිරිබලං හොති	හිරි		
	30. ඔත්තප්පබලං හොති	ඔත්තප්ප		
මූල තුන	31. අලොභො හොති	අලෝභය		
	32. අදොසො හොති	අද්වේෂය		
	33. අමොහො හොති	ප්‍රඥාව		
කර්මපථ තුන	34. අනභිජ්ඣා හොති	අලෝභය		
	35. අබ්‍යාපාදො හොති	අද්වේෂය		
	36. සම්මාදිට්ඨී හොති	ප්‍රඥාව		
ලොකපාලක දෙක	37. හිරී හොති	හිරි		
	38. ඔත්තප්පං හොති	ඔත්තප්ප		
පස්සද්ධිආදී දුකයන් සය	39. කායපස්සද්ධි හොති	කාය පස්සද්ධිය		
	40. චිත්තපස්සද්ධි හොති	චිත්ත පස්සද්ධිය		
	41. කායලහුතා හොති	කාය ලහුතාව		
	42. චිත්තලහුතා හොති	චිත්ත ලහුතාව		
	43. කායමුදූතා හොති	කාය මුදූතාව		
	44. චිත්තමුදූතා හොති	චිත්ත මුදූතාව		
	45. කායකම්මඤ්ඤතා හොති	කාය කම්මඤ්ඤතාව		
	46. චිත්තකම්මඤ්ඤතා හොති	චිත්ත කම්මඤ්ඤතාව		
	47. කායපාගුඤ්ඤතා හොති	කාය පාගුඤ්ඤතාව		
	48. චිත්තපාගුඤ්ඤතා හොති	චිත්ත පාගුඤ්ඤතාව		
	49. කායුජුකතා හොති	කායුජ්ජුකතාව		
	50. චිත්තුජුකතා හොති	චිතුතජ්ජුකතාව		
පිට්ඨී දුකයන්	51. සති හොති	සතිය		

තුන	52. සම්පජඤ්ඤං හොති	ප්‍රඥාව		
	53. සමථො හොති	ඒකාග්‍රතාව		
	54. විපස්සනා හොති	ප්‍රඥාව		
	55. පග්ගාහො හොති	වීර්යය		
	56. අවික්ඛෙපො හොති	ඒකාග්‍රතාව		
යෙවාපනක	යෙ වා පන තස්මිං සමයෙ අඤ්ඤෙපි අත්ථි පටිච්චසමුප්පන්නා අරූපිනො ධම්මා	ඡන්දය, අධිමොක්ඛය, තත්‍රමජ්ඣත්තතාව, මනසිකාරය, කරුණා, මුදිතා, සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව		

පාළියෙහි ධර්ම 56ක් පරියායෙන් දේශනා කොට ඇත. පරියායෙන් දේශනා කිරීමේ දී එක ධර්මයක් ගෙන එම ධර්මය නොයෙක් ආකාරයෙන් දේශනා කොට ඇත. ඒ එක් ධර්මයක් නොයෙක් කෘත්‍යයන් විද්‍යමාන බැවිනි (උදා - පඤ්ඤින්ද්‍රිය, සම්මාදිට්ඨිය, පඤ්ඤාබල, අමෝහය). (*යස්මා පන තෙසු සරූපෙන ආගතා ඣානඞ්ගඉන්ද්‍රියමග්ගඞ්ගබලමූලාදීනං වසෙන එකස්සෙව බහුකිච්චතාදස්සනත්ථං පුනප්පුනං ගහෙත්වා පරියායෙන ඡපඤ්ඤාසවිධෙන - මොහවිච්ඡෙදනී)*

අගහිතග්ගහණයෙන් මෙම පරියායෙන් දේශිත ධර්මයන් 56 සඳහා අදාළ වන පරමාර්ථ ධර්මයන් 30කි. *(ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තං විතක්කො විචාරො පීති වීරියං චිත්තෙකග්ගතා ජීවිතං සද්ධා සති හිරී ඔත්තප්පං අලොභො අදොසො අමොහො කායපස්සද්ධි චිත්තපස්සද්ධි කායලහුතා චිත්තලහුතා කායමුදුතා චිත්තමුදුතා කායකම්මඤ්ඤතා චිත්තකම්මඤ්ඤතා කායපාගුඤ්ඤතා චිත්තපාගුඤ්ඤතා කායුජුකතා චිත්තුජුකතාති ඉමෙ සරූපෙන ආගතා තිංසධම්මා. ඡපඤ්ඤාසවිධෙන දෙසිතාපි අගහිතග්ගහණෙන යථාවුත්තා සමතිංසෙව ධම්මා හොන්ති - මොහවිච්ඡෙදනී)*

'යෙ වා පන' යනාදී පාළියෙන් දැක්වෙන ඡන්ද ආදී පරමාර්ථ ධර්මයන් නවය 'යෙවාපනක' වේ *(ඡන්දො අධිමොක්ඛො මනසිකාරො තත්‍රමජ්ඣත්තතා කරුණා මුදිතා කායදුච්චරිතවිරති වචීදුච්චරිතවිරති මිච්ඡාජීවවිරතීති ඉමෙ යෙවාපනකා).* මේ අනුව මෙම ප්‍රථම මහා කුසල චිත්තය සඳහා අදාළ වන <u>නිප්පරියාය</u> වශයෙන් දේශිත මුළු ධර්මයන් ගණන 39ක් වේ. *(තත්ථ පඨමකුසලෙ තාව පාළියා සරූපෙන ආගතා තිංස ධම්මා, යෙවාපනකා නවාති එකූනචත්තාලීස ධම්මා හොන්ති).*

'යෙවාපනක' පිළිබඳව.

- ස්වරූප වශයෙන් දේශනා කරන ලද ධර්මයන් තිස සහ ඡන්දය, අධිමොක්ඛය, තත්‍රමජ්ඣත්තතාව, මනසිකාරය යන යෙවාපනක ධර්මයන් සතර ඒකක්ෂණයෙහි උපදී. කරුණා සහ මුදිතා චෛතසිකයන් දෙක උපදිනුයේ කරුණා පූර්වභාග වශයෙන් දුක්ඛිත සහ සුඛිත සත්වයන් අරමුණු කරන විට ය. සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව යන චෛතසිකයන් උපදිනුයේ කාය සහ වාග් දුශ්චරිතයන්ගෙන් විරමණය වන අවස්ථාවල දී ය. මෙම චෛතසිකයන් වෙනත් ආකාරයන්ගෙන් නූපදින බැවින් මෙම ප්‍රථම කාමාවචර කුසල චිත්තයෙහි දී අනියතයෝගී වේ. එම ධර්මයන් ද පහළ වීමේ දී සුඛිත දුක්ඛිත සත්වයන්ගේ වශයෙන් ද කාය දුශ්චරිත ආදී වශයෙන් වෙන් වෙන් ව වෙන් වෙන් වෙන් විෂයන් අරමුණු කොට උපදියි. එබැවින් කරුණා පූර්වභාග ආදී වශයෙන් පහළ වන අවස්ථාවේ දී චිත්තක්ෂණයන් පසෙහි (කරුණා සහ මුදිතා වශයෙන් උපදින සිත්හි) නියතව යෙදෙන චෛතසික 34 සහ කරුණාව සමඟින් චෛතසික 35ක් වේ. හුදෙක් දන් දීම් ආදී වශයෙන් උපදින විට දී චෛතසික 34ක් වේ *(එත්ථ ච සරූපෙන ආගතා තිංස ධම්මා, යෙවාපනකෙසු චත්තාරො චාති චතුත්තිංස ධම්මා*

එකක්ඛණෙ නියතා ලබ්භන්ති, සෙසා පන කරුණාදයො පඤ්ච කරුණාපුබ්බභාගමුදිතාපුබ්බභාගවසෙන, කායදුච්චරිතවචී-දුච්චරිතමිච්ඡාජීවෙහි විරමණවසෙන ච චිත්තස්ස පවත්තිකාලෙසු එව උප්පජ්ජිත්වා අඤ්ඤථානුප්පජ්ජනතො අනියතා. තෙ ච යස්මා දුක්ඛිතසුඛිතසත්තවසෙන, කායදුච්චරිතාදිත්තයවසෙන ච පච්චෙකං භින්නවිසයත්තා එකතො න උප්පජ්ජන්ති, තස්මා කරුණාපුබ්බභාගාදිවසෙන පවත්තෙසු පඤ්චසු චිත්තක්ඛණෙසු නියතා චතුත්තිංස, කරුණාදීසු එකන්ති පඤ්චතිංස ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, කෙවලං පන දානාදිවසෙන පවත්තියං නියතා චතුත්තිංසෙව උප්පජ්ජන්තීති වෙදිතබ්බං. අයං ධම්මුද්දෙසතො විනිච්ඡයො.).

- බ්‍රහ්ම විහාරවලින් මෙත්තා, උපෙක්ඛා දෙක දේශනා නොකිරීමට හේතු - නිස්සය 95 පිටුව
- යෙවාපනක දේශනා නොකිරීමට හේතුව - නිස්සය 96 පිටුව
-

71.කස්මා යෙවාපනා ධම්මා, බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා සබ්බෙ තෙ **යෙවාපනා ධම්මා** යෙවාපනනාමකා පාළියං සරූපෙන එව. බන්ධති ස්නෙහෙන එතස්මින්ති බන්ධු, ආදිච්චස්ස බන්ධු ආදිච්චබන්ධු, තෙන **ආදිච්චබන්ධුනා** බුද්ධෙන **න ච උද්ධටා** න දෙසිතා.

69-71. කිං පනෙත්ථ කාරණං, චතූසු බ්‍රහ්මවිහාරෙසු ද්වෙ ඉධ නිද්දිට්ඨා, න ඉතරාති චොදෙන්තො ආහ **"කස්මා පනා"**තිආදි. උපෙක්ඛා ච න උද්ධටාති සම්බන්ධො. නවහි ලොකුත්තරධම්මෙහි ජනං රඤ්ජෙතීති **ධම්මරාජා.** දිට්ඨධම්මිකසම්පරායිකත්ථෙහි සදෙවකං ලොකං අනුසාසතීති **සත්ථා. අබ්‍යාපාදෙන මෙත්තා ගහිතා** තස්සෙව හිතාකාරප්පවත්තිකාලෙ මෙත්තාභාවූපගමනතො. තෙනෙව හෙස "මෙත්තා මෙත්තායනා"තිආදිනා නිද්දිට්ඨො. **තත්‍රමජ්ඣත්තතාය උපෙක්ඛා ගහිතා** තායෙව සත්තෙසු මජ්ඣත්තාකාරප්පවත්තාය උපෙක්ඛාබ්‍රහ්මවිහාරභාවතො. ආදිච්චෙන සහ සමානගොත්තතාය, අරියසාවකභාවෙන වා තස්ස භගවතො පුත්තතාය ආදිච්චො බන්ධු ඉමස්ස, ආදිච්චස්ස වා බන්ධූති **ආදිච්චබන්ධු.**

72.කස්මා කාරණා? **යස්මා අනියතා කෙචි** යෙවාපනකා අනියතා, **යස්මා** කාරණා **රාසිං** දුකවග්ගාදිරාසිං **න භජන්ති** න සෙවන්ති, **යස්මා** කාරණා **කෙචි** යෙවාපනකා දුබ්බලා, තස්මා පාළියං භගවතා න වුත්තා.

72.රාසින්ති ඵස්සපඤ්චකාදිසත්තරසරාසිං. පඨමමහාචිත්තුප්පාදවසෙන හි –
"ඵස්සො හොති, වෙදනා හොති, සඤ්ඤා හොති, චෙතනා හොති, චිත්තං හොති, විතක්කො හොති, විචාරො හොති, පීති හොති, සුඛං හොති, චිත්තස්සෙකග්ගතා හොති, සද්ධින්ද්‍රියං හොති, වීරියින්ද්‍රියං හොති, සතින්ද්‍රියං හොති, සමාධින්ද්‍රියං හොති, පඤ්ඤින්ද්‍රියං හොති, මනින්ද්‍රියං හොති, සොමනස්සින්ද්‍රියං හොති, ජීවිතින්ද්‍රියං හොති, සම්මාදිට්ඨි හොති, සම්මාසඞ්කප්පො හොති, සම්මාවායාමො හොති, සම්මාසති හොති, සම්මාසමාධි හොති, සද්ධාබලං හොති, වීරියබලං හොති, සතිබලං හොති , සමාධිබලං හොති, පඤ්ඤාබලං

හොති, හිරිබලං හොති, ඔත්තප්පබලං හොති, අලොභො හොති, අදොසො හොති, අමොහො හොති, අනභිජ්ඣා හොති, අබ්‍යාපාදො හොති, සම්මාදිට්ඨි හොති, හිරී හොති, ඔත්තප්පං හොති, කායපස්සද්ධි හොති, චිත්තපස්සද්ධි හොති, කායලහුතා හොති, චිත්තලහුතා හොති, කායමුදුතා හොති, චිත්තමුදුතා හොති, කායකම්මඤ්ඤතා හොති, චිත්තකම්මඤ්ඤතා හොති, කායපාගුඤ්ඤතා හොති, චිත්තපාගුඤ්ඤතා හොති, කායුජුකතා හොති, චිත්තුජුකතා හොති, සති හොති, සම්පජඤ්ඤං හොති, සමථො හොති, විපස්සනා හොති, පග්ගාහො හොති, අවික්ඛෙපො හොතී"ති (ධ· ස· 1) –

එවං ධම්මුද්ධාරං කරොන්තෙන භගවතා ඵස්සාදයො තිංස ධම්මෙ ඡප්පඤ්ඤාස කත්වා ඵස්සපඤ්චකරාසි ඣානපඤ්චකරාසි ඉන්ද්‍රියට්ඨකරාසි මග්ගපඤ්චකරාසි බලසත්තකරාසි හෙතුත්තිකරාසි කම්මපථතිකරාසි ලොකපාලදුකරාසි ඡයුගළදුකරාසි උපකාරදුකරාසි යුගනන්ධදුකරාසි වීරියසමථදුකරාසීති සත්තරසන්නං රාසීනං වසෙන විභාගො කතො. කථං? එතෙසුපි චිත්තං තාව ඵස්සපඤ්චකං පත්වා "චිත්තං හොතී"ති වුත්තං, ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "මනින්ද්‍රිය"න්ති. විතක්කො ඣානඞ්ගානි පත්වා "විතක්කො හොතී"ති වුත්තො, මග්ගඞ්ගානි පත්වා "සම්මාසඞ්කප්පො"ති. සද්ධා ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "සද්ධින්ද්‍රියං හොතී"ති වුත්තා, බලානි පත්වා "සද්ධාබල"න්ති. හිරී බලානි පත්වා "හිරිබලං හොතී"ති වුත්තා, ලොකපාලදුකං පත්වා "හිරී"ති. ඔත්තප්පෙපි එසෙව නයො. අලොභො මූලං පත්වා "අලොභො හොතී"ති වුත්තො, කම්මපථං පත්වා "අනභිජ්ඣා"ති. අදොසො මූලං පත්වා "අදොසො හොතී"ති වුත්තො, කම්මපථං පත්වා "අබ්‍යාපාදො"ති. ඉමෙ සත්ත ද්වීසු ඨානෙසු විභත්තා. වෙදනා පන ඵස්සපඤ්චකං පත්වා "වෙදනා හොතී"ති වුත්තා, ඣානඞ්ගානි පත්වා "සුඛ"න්ති, ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "සොමනස්සින්ද්‍රිය"න්ති. එවමයං එකො ධම්මො තීසු ඨානෙසු විභත්තො. වීරියං පන ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "වීරියින්ද්‍රියං හොතී"ති වුත්තං, මග්ගඞ්ගානි පත්වා "සම්මාවායාමො"ති, බලානි පත්වා "වීරියබල"න්ති, වීරියසමථං පත්වා "පග්ගාහො"ති. සතිපි ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "සතින්ද්‍රියං හොතී"ති වුත්තා, මග්ගඞ්ගානි පත්වා "සම්මාසතී"ති, බලානි පත්වා "සතිබල"න්ති, උපකාරදුකං පත්වා "සති හොතී"ති . එවං ඉමෙ ද්වෙ ධම්මා චතූසු ඨානෙසු විභත්තා. සමාධි පන ඣානඞ්ගානි පත්වා "චිත්තස්සෙකග්ගතා හොතී"ති වුත්තො, ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "සමාධින්ද්‍රිය"න්ති, මග්ගඞ්ගානි පත්වා "සම්මාසමාධී"ති, බලානි පත්වා "සමාධිබල"න්ති, යුගනන්ධදුකං පත්වා "සමථො"ති, වීරියසමථං පත්වා "අවික්ඛෙපො හොතී"ති. එවමයං එකො ධම්මො ඡසු ඨානෙසු විභත්තො. පඤ්ඤා පන ඉන්ද්‍රියානි පත්වා "පඤ්ඤින්ද්‍රියං හොතී"ති වුත්තා, මග්ගඞ්ගානි පත්වා "සම්මාදිට්ඨී"ති, බලානි පත්වා "පඤ්ඤාබල"න්ති, මූලානි පත්වා "අමොහො"ති, කම්මපථං පත්වා "සම්මාදිට්ඨී"ති, උපකාරදුකං පත්වා "සම්පජඤ්ඤ"න්ති, යුගනන්ධදුකං පත්වා "විපස්සනා"ති. එවමයං එකො ධම්මො සත්තසු ඨානෙසු විභත්තොති එවමෙතෙ ද්වාදස ධම්මා ඉන්ද්‍රියාදිතංතංකිච්චවන්තතාය ද්විට්ඨානිකාදිභෙදෙන සත්තරසසු රාසීසු විභත්තා. ඉතරෙ අට්ඨාරස කිච්චවසෙන භෙදාභාවතො එකට්ඨානිකායෙවාති ඉමෙසු සත්තරසසු රාසීසු යෙවාපනකධම්මා එකරාසිම්පි න භජන්ති තංතංකිච්චභාවතොති කත්වා වුත්තං **"රාසිං භජන්ති නා"**ති.

නනු චෙතෙ කිඤ්චාපි සෙසරාසයො න භජන්ති තෙසං සදිසකිච්චසඞ්ගහවසෙන ඨිත ත්තා. ඵස්සපඤ්චකරාසි පන ඛන්ධසඞ්ගහවසෙනෙව ඨපිතොති චෙතනාය විය නෙසං ස ඞ්ඛාරක්ඛන්ධසඞ්ගහතො තත්ථ සමවරොධො යුත්තොති? තං න, ඛන්ධසඞ්ගහවසෙන ඨපිතොපි හි ඵස්සපඤ්චකරාසි සබ්බචිත්තසාධාරණධම්මෙ සඞ්ගහෙත්වා ඨපිතොති ඡ න්දාදීනං තිණ්ණං පකිණ්ණකවසෙන උප්පජ්ජමානානං සබ්බචිත්තසාධාරණතාය අභාව තො, මනසිකාරස්ස ච සතිපි සබ්බචිත්තසාධාරණත්තෙ නිප්පරියායතො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධ සඞ්ගහාභාවතො න එතෙසං ඵස්සපඤ්චකරාසිභජනම්පි යුත්තන්ති. කස්මා පන මනසිකා රස්ස නිප්පරියායතො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධසඞ්ගහාභාවොති? වුච්චතෙ –

ඨපෙත්වා චෙතනං සෙසධම්මානං සකසකකිච්චෙසුපි පරාධීනභාවෙන පවත්තනතො අ භිසඞ්ඛරණලක්ඛණං නිප්පරියායතො න ලබ්භති. යදි ලභෙය්‍ය, චිත්තෙකග්ගතාජීවිතින්ද්‍රි යානං සබ්බචිත්තසාධාරණත්තා වෙදනාවිඤ්ඤාණානි විය තානි ඵස්සපඤ්චකෙ වත්ත බ්බානි සියුං, න පනෙවං වුත්තා, තස්මා ඨපෙත්වා චෙතනං සෙසධම්මානං අභිසඞ්ඛරණ ලක්ඛණං නිප්පරියායතො න ලබ්භතීති න තෙසං නිප්පරියායතො ඛන්ධසඞ්ගහො ලබ්භ ති. චෙතනායයෙව පන සකිච්චපරකිච්චසාධනවසෙන පවත්තනතො නිප්පරියායතො අ භිසඞ්ඛරණලක්ඛණස්ස අත්ථිතාය ඛන්ධසඞ්ගහො ලබ්භතීති. යදි එවං කථං ඵස්සො ඵ ස්සපඤ්චකෙ වුත්තොති? “ඵස්සපච්චයා වෙදනා (විභ· 225), ඵුට්ඨො වෙදෙති, ඵුට්ඨො සඤ්ජානාති”තිආදිවචනතො (සං· නි· 4.93) වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා විඤ්ඤාණන්ති ඉමෙසං අරූපක්ඛන්ධානං උද්දෙසට්ඨා නෙ ඨත්වා තෙසං පච්චයස්සපි උද්දිසිතුකාමතාය ඵස්සො තත්ථ වුත්තො . **දුබ්බලා**ති සක විසයෙපි පරායත්තභාවෙනෙව පවත්තනතො දුබ්බලා. අධිමොක්ඛො හි සමාධිස්ස පරි බ්‍යත්තභාවෙ පරිබ්‍යත්තභාවතො සමාධායත්තවුත්ති, මනසිකාරොපි චෙතනාය පරිබ්‍යා ත්තභාවතො චෙතනායත්තවුත්තීති පරායත්තාව තෙ හොන්ති.

73.ඡන්දාධිමොක්ඛමුදිතා මනසි ච කාරො,
මජ්ඣත්තතා ච කරුණා විරතිත්තයඤ්ච;
පුඤ්ඤෙසු තෙන නියතානියතා ච සබ්බෙ,
යෙවාපනා මුනිවරෙන න චෙව වුත්තා.

ඡන්දාධිමොක්ඛො මුදිතා මනසිකාරො මජ්ඣත්තතා කරුණා විරතිත්තයඤ්ච **පුඤ්ඤෙසු** කුසලෙසු නියතා චත්තාරො අනියතා පඤ්ච සබ්බෙ යෙවාපනා න ච එව තෙන මුනිවරෙ න වුත්තා.

73.මනසී ච කාරොති මනසිකාරො ච. මනසිකාරසද්දස්ස හි අත්ථමත්තසන්දස්සනවසෙ න ගාථාබන්ධසුඛත්ථං අසමාසනිද්දෙසො, දීඝකරණං, මජ්ඣෙ ච ච- සද්දවචනන්ති. තෙන මුනිවරෙනාති සම්බන්ධො.

-
-

၁။ (ရာသိ ၁၇-ခုတို့မှာ—

(၁) ဖဿပဉ္စမက ရာသိ (၂) ဈာနင်္ဂ ရာသိ (၃) ဣန္ဒြိယ ရာသိ (၄) မဂ္ဂ ရာသိ (၅) ဗလ ရာသိ (၆) မူလ ရာသိ (၇) ကမ္မပထ ရာသိ (၈) လောကပါလ ရာသိ (၉) ပဿဒ္ဓိ ရာသိ (၁၀) လဟုတာ ရာသိ (၁၁) မုဒုတာ ရာသိ (၁၂)ကမ္မညတာ ရာသိ (၁၃) ပါဂုညတာ ရာသိ (၁၄) ဥဇုကတာ ရာသိ (၁၅) သတိသမ္ပဇည ရာသိ (၁၆) သမထဝိပဿနာ ရာသိ (၁၇) ပဂ္ဂါဟအဝိက္ခေပ ရာသိတို့ ဖြစ်သည်။

ဤကား အဋ္ဌသာလိနီ အလိုတည်း။ အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊နှာ-၁၈၀။

(၁) ဖဿပဉ္စမက ရာသိ (၂) ဈာနပဉ္စက ရာသိ (၃) ဣန္ဒြိယဋ္ဌက ရာသိ (၄) မဂ္ဂပဉ္စက ရာသိ (၅) ဗလသတ္တက ရာသိ (၆) ဟေတုတ္တိက ရာသိ (၇) ကမ္မပထ-တိက ရာသိ (၈) လောကပါလဒုက ရာသိ (၉) ပဿဒ္ဓိဒုက ရာသိ (၁၀) လဟုတာ-ဒုက ရာသိ (၁၀) မုဒုတာဒုက ရာသိ (၁၂) ကမ္မညတာဒုက ရာသိ (၁၃) ပါဂုည-တာဒုက ရာသိ (၁၄) ဥဇုကတာဒုက ရာသိ (၁၅) ဥပကာရဒုက(သတိပညာ)ရာသိ (၁၆) ယုဂနန္ဓဒုက(သမထ,ဝိပဿနာ)ရာသိ (၁၇) ဝီရိယသမထဒုက(ဝီရိယ သမာဓိ) ရာသိ-တို့ ဖြစ်သည်။

ဤကား ဋီကာသစ်အလိုတည်း။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ်၊ပ၊နှာ-၂၈၅-၆။)